

SINIF ÖĞRETMENLERİNE GÖRE ÖĞRETMEN VELİ İŞBİRLİĞİ (SINOP İLİ BOYABAT İLÇESİ ÖRNEĞİ)

İzzet KARACA **, Nahide KARACA ***

ÖZET

Öğretmen-veli işbirliği hem eğitim-öğretim faaliyetlerinin amacına ulaşması açısından hem de yasal olarak zorunludur. Bu durum eğitim kurumlarını, işbirliğini artırmaya yönelik çalışmalar yapmaya zorunlu kılmaktadır. İlkokulda veli, okulla olan iletişimini sınıf öğretmeni ile gerçekleştirmektedir. Dolayısıyla işbirliğini kurma ve artırmada kilit rol sınıf öğretmenlerindedir. Bu iletişimin verimli olabilmesi, öğretmenin işbirliğine bakış açısı ile de ilgilidir. İşbirliğinin önemini farkında olan bir öğretmen, veli ile işbirliğini sağlamayı ve artırmayı hedefler buna yönelik çalışmalar yapar. Bu çalışma ile sınıf öğretmenlerine göre öğretmen - veli işbirliği ve bu işbirliğinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi hedeflenmiştir. Çalışma betimsel nitelikte olup, tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunu amaçlı örneklem yöntemi ile seçilen, Sinop ili Boyabat ilçesinde görev yapan 30 kadın, 18 erkek olmak üzere 48 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırma verileri veli işbirliği ölçek formu ile elde edilmiştir. Çalışma sonuçlarına göre öğretmenlerin, öğretmen-veli işbirliğine önem verdikleri, velileri eğitim öğretim sürecine dahil etmeye çalıştıkları görülmektedir. Öğretmenlerin, öğretmen-veli işbirliğine verdikleri önemin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği ancak kadınların erkeklerden daha olumlu bir bakış açısına sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Kıdem yılı değişkenine göre de öğretmenlerin, öğretmen-veli işbirliğine verdikleri önemin anlamlı bir farklılık göstermediği ancak 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin daha olumlu bir bakış açısına sahip oldukları görülmektedir. Bu çalışma alan yazına katkı sağlaması bakımından önemli görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen-Veli İşbirliği, Sınıf Öğretmeni, İletişim, İlkokul.

TEACHER-PARENT COOPERATION BY CLASS TEACHERS (EXAMPLE OF SINOP PROVINCE, BOYABAT DISTRICT)

ABSTRACT

Teacher-parent cooperation is both a legal obligation in terms of achieving the purpose of educational activities. This situation obliges educational institutions to carry out studies to increase cooperation. In primary school, parents communicate with the school with the classroom teacher. Therefore, the key role in establishing and increasing cooperation belongs to the classroom teachers. The efficiency of this communication is also related to the teacher's perspective on cooperation. A teacher who is aware of the importance of cooperation aims to provide and increase cooperation with parents and works towards this. With this study, it is aimed to examine teacher-parent cooperation and this cooperation in terms of various variables according to classroom teachers. The study is descriptive and scanning model was applied. The study group consists of 48 teachers, 30 women and 18 men, who work in the Boyabat district of Sinop, selected by the purposeful sampling method. The research data were obtained with the parent collaboration scale form. According to the results of the study, it is seen that teachers attach importance to teacher-parent cooperation and try to involve parents in the education process. It has been revealed that the importance that teachers attach to teacher-parent cooperation does not differ significantly according to the gender variable, but women have a more positive perspective than men. According to the variable of seniority, it is seen that the importance that teachers attach to teacher-parent cooperation does not differ significantly, but teachers with a seniority of 6-10 years have a more positive perspective. This study is considered important in terms of contributing to the literature.

Keywords: Teacher-Parent Cooperation, Classroom Teacher, Communication, Primary School.

** Öğretmen, M.E.B., izzetkaraca@gmail.com, ORCID: 0000-0002-9681-5073

*** Öğretmen, M.E.B., nahideerdogan@hotmail.com, ORCID: 0000-0003-2497-0717

GİRİŞ

Eğitim öğretim faaliyetlerinin amacına ulaşabilmesi için öğretmenlere büyük sorumluluklar düşmektedir. Değişen öğretmen rollerinin bir gereği olarak, öğrencilerin bilgiye ulaşabilmesinde rehberlik etmek için zengin öğrenme yaşantıları ve ortamları oluşturmanın gerekliliği bu sorumluluklardan biridir. Bu yaşantı ve ortam zenginliği de ancak veliler ve diğer kişi ve kurumlarla işbirliği içinde oluşturulur. Okul yönetimi ve çalışanları, veliler, kamu kurum ve kuruluşları gibi iç ve dış öğeler, okul ile işbirliği içinde çalıştığı takdirde okulun etkililiği artar ve eğitim-öğretim faaliyetleri amacına ulaşır (Bursalıoğlu, 2005). Öğretmenler, aile ve çevreyle okulu bir araya getirip kaynaştıran bir nevi katalizör vazifesini görmelidirler (Erkan, 1996). Öğretmenler bu işlevlerini yerine getirebilmeleri için işbirliği yapmak zorundadır. Bu işbirliklerinin en önemlisi ise veli ile yapılan işbirliğidir. İşbirliği, sorumluluğu beraberinde getirdiği gibi, veli olmanın sorumluluklarından biri de işbirliğidir. Öğrencinin, eğitimin hedeflerine ulaşmasında sorumluluk sahibi olan veli ve öğretmenin işbirliği yapması kaçınılmaz bir gerekliliktir. Öğrencinin günün büyük bir bölümünü okul dışındaki ortamlarda geçirdiği düşünüldüğü zaman, bu zaman diliminden sorumlu olan velilerle öğretmenin işbirliği içinde olmasının önemi daha da iyi anlaşılmaktadır. İnfomal eğitimin gerçekleştiği ortamların, formal eğitim ile paralellik göstermek üzere şekillendirilmesi velilerin sorumluluğundadır. Aksi durumlarda öğrenci gelişiminin niteliği düşerken, okul başarısında da istenilen verim elde edilememektedir. Bundan dolayı, öğrencilerin nitelikli ve başarılı yetiştirilip hayata hazırlanması için ailelerin süreç dışında olması düşünülemez (Gökçe, 2000). Zira aileler, çocukların eğitimi için okula mecbur oldukları gibi, okullar da öğrencileri istenilen bir şekilde yetiştirmek için ailelerle işbirliği yapmak zorundalardır (Kıncal, 1991). Öğretmen-veli işbirliğinin farkına varan öğrencilerin yapıcı davranış gösterme eğilimleri daha da fazla olmaktadır (Celep, 2008). Olumlu bir veli-öğretmen ilişkisi, öğrenci başarısı için büyük bir öneme sahiptir (Hill ve Taylor, 2004). Dolayısıyla iyi bir öğretmen- veli işbirliği nitelikli ve akademik olarak başarılı bireylerin yetişmesini sağlar.

İyi bir öğretmen- veli işbirliği, sağlıklı iletişim kurmadan geçer. Kişilerin ürettikleri bilgi ve sembollerini birbirlerine ulaştırma ve bu iletileri anlama, yorumlama süreci olan iletişim, kişiler arası ilişkilerin etkinliğini belirler (Eroğlu ve diğerleri, 2014). Veliler ile öğretmenler arasında düzenli iletişim kurmanın önemi büyüktür (Burns ve diğerleri 1992). Öğretmenler, ailelerle sürekli etkileşim kurmalıdırlar (Calderhead, 1997). İyi bir iletişim ile öğretmen ve velilerin eğitim öğretim sürecinde karşılıklı beklenti ve isteklerini birbirlerine aktardıkları zaman hedeflerin gerçekleşme olasılığı daha da yüksek olacaktır. Bununla birlikte, veliler ile sadece olumsuz durumlarda değil olumlu durumlarda da iletişim kurmak ve iletişimi empati içinde gerçekleştirmek güçlü bir iletişim ve dolayısıyla güçlü bir işbirliği meydana getirir. Her ne kadar amacına uygun olarak yapılan okul- veli toplantıları etkili iletişimi sağlamanın en önemli yolu olsa da bu durum özellikle iletişimin zayıf olduğu kurumlarda yeterli düzeyde etkiyi sağlamamaktadır (Yiğit, 2009). Bunun için günümüz iletişim araç ve gereçlerini kullanarak okul- veli iletişimini güçlü hale getirmek gerekmektedir. Bunun yanında görüşme, yazışma, karşılıklı ziyaretler ve sosyokültürel etkinlikler de iletişimi artıran tekniklerdir (Aydın, 1998). Veli ile işbirliğini zorunlu kılan resmi dayanak ise okul aile birliği yönetmeliğidir. Okul yöneticileri, öğretmenler ve veliler tarafından oluşturulan okul aile birliklerinin amacı; aile ile okul arasındaki ilişkileri güçlendirmek, iş birliğini sağlamak, öğrencilerin başarılarını artırmak için birlikte hareket etmektir (MEB, 2012).

Öğretmen veli işbirliği konusunda yapılan araştırmalar incelendiğinde literatürde güncel çalışmalara rastlanmaktadır. Altuntaş ve diğerleri (2020), Balcı ve Tezel Şahin (2018), Bay ve diğerleri (2018), Kılıç (2019), Koç (2018) ve Özdoğru (2021) bu

çalışmalardan bazılarıdır. Öğretmen- veli işbirliğinin oluşturulmasında kritik dönem sayılabilecek zaman, ilkokul dönemidir. Bu dönemde veliler okulu sınıf öğretmeni ile özdeşleştirdikleri için, bu işbirliğinin kurulup, sürdürülmesi için sınıf öğretmenlerine büyük görev düşmektedir. Bu anlamda sınıf öğretmenlerinin, öğretmen veli işbirliği konusundaki düşüncelerinin belirlenmesi büyük bir öneme sahip olduğu için bu çalışma önemli görülmektedir. Bu doğrultuda bu çalışma ile aşağıdaki sorularına yanıt aranmıştır:

1. Sınıf öğretmenlerinin, öğretmen- veli işbirliği ile ilgili düşünceleri ne düzeydedir?
2. Sınıf öğretmenlerinin, cinsiyetleri ile öğretmen- veli işbirliği ile ilgili düşünce düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Sınıf öğretmenlerinin, kıdem yılları ile öğretmen- veli işbirliği ile ilgili düşünce düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, çalışma grubu, verilerin toplaması ve analizi açıklanmıştır.

Araştırmanın Modeli

Araştırma sınıf öğretmenlerinin öğretmen - veli işbirliği düzeyleri ile bu düzeyin cinsiyet ve kıdem yılı değişkenleriyle farklılık gösterip göstermediğini incelemeye yönelik olduğundan, betimsel bir çalışmadır ve tarama modeli ile yürütülmüştür. Tarama modeli ile var olan bir durum olduğu gibi betimlenmeye (Karasar,2005) ve çalışma grubunun amaçlanan özelliklerini tespit edebilmek amacıyla veri toplanması gerçekleştirilir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2008).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Sinop ili Boyabat ilçesinde 2019 yılında görev yapan 48 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Öğretmenlerin demografik Tablo 1 'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Bilgileri

		Frekans(n)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	30	62,5
	Erkek	18	37,5
Kıdem Yılı	0-5 yıl	5	10,4
	6-10 yıl	13	27,1
	11-20 yıl	20	41,7
	21-30 Yıl	6	12,5
	31 yıl ve üstü	4	8,3

Tablo 1'e göre; katılımcıların demografik bilgileri incelendiğinde; cinsiyet dağılımına bakıldığında zaman, 30 kadın (%62,5) ve 18 erkek (%37,5) katılımcı görülmektedir. Katılımcıların kıdem yılına bakıldığında ise; 5 (%10,4) öğretmen 0-5 yıl, 13 (%27,1) öğretmen 6-10 yıl, 20 (%41,7) öğretmen 11-20 yıl, 6 (%12,5) öğretmen 21-30 yıl ve 4 (%8,3) öğretmen 31 yıl ve üstü şeklinde görülmektedir.

Veri Toplama Araçları

Problem durumuyla ilgili literatür taraması yapılarak ilgili çalışmalar toplanmıştır. Bu tarama sonucunda ölçme aracı geliştirilmiştir. Ölçme aracı iki bölümden oluşturmaktadır. İlk bölümde cinsiyet ve kıdem yıllarından oluşan katılımcı bilgileri yer almaktadır. İkinci bölümde ise Kurbay (2008) tarafından geliştirilen öğretmen-veli işbirliği ile ilgili 24

maddeden oluşan ölçek yer almaktadır. Ölçek değerlendirilmesi beşli dereceleme ölçeği ile yapılmıştır. Katılımcılar, uygulanan ölçme aracında “Hiç” (1.00-1.79), “Çok Az”(1.80-2.59), “Ara Sıra”(2.60-3.39) , “Çoğunlukla”(3.40-4.19) , “Her Zaman”(4.20-5.00) ölçütlerinden birini seçim yaparak değerlendirme yapmışlardır. Dolayısıyla 2.60 altında puan alınan maddelerde olumsuz, üstünde puan alınan maddelerde olumlu görüş hakimdir. Veri toplama işlemi internet aracılığıyla gönüllü katılım ilkesi ile yapılmıştır. Elde edilen verilerin normallik testi yapılmış ve yapılan Kolmogorov-Smirnov normallik testi sonuçları Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Öğretmen-Veli İşbirliği Ölçeğinin Normal Dağılım Sonuçları

Öğretmen-Veli İşbirliği	Kolmogorov-Smirnov		
	İstatistik	df	p
	.127	48	.052

Tablo 2’ de görülen; Kolmogorov-Smirnov normallik testi sonuçlarına göre; $D(48) = .127$ ve $p = .052 > .05$ olarak hesaplanmıştır. Buna göre elde edilen verilerin normal dağılım gösterdiği kabul edilmiştir (Tabachnick, B., & Fidell, 2013).

Ölçeğin güvenirlik ve geçerlik çalışmaları ve araştırma bulguları için aynı çalışma grubu verileri kullanılmıştır. Ölçeğin güvenirlik Cronbach Alpha değerleri Tablo 3’de gösterilmiştir.

Tablo 3. Öğretmen-Veli İşbirliği Ölçeğine Ait Cronbach Alpha Değerleri

Boyut	Cronbach Alpha Değeri
Öğretmen-Veli İşbirliği	.893

Tablo 3’e göre; ($\alpha = .893 > .80$) ölçeğin güvenilir olduğu kabul edilmiştir (Tavşancıl,2006). Öğretmen-veli işbirliği ölçeğin geçerliliğini ölçmek için öncelikle faktör analizi yapılmıştır. Çalışma grubunun büyüklüğünün faktör analizine uygunluğu için yapılan test sonuçlarına göre bulunan KMO değeri (.754), .60’dan büyük olduğundan faktör analizi için yeterli olduğu anlaşılmaktadır (Büyüköztürk, 2002). Ölçeğin yapısal geçerliliği Barlett’s Test of Sphericity ile ölçülmüştür. Bu testin sonucu; Chi Square: 780.114, df: 406, $p = .000$ bulunmuş ve ($p = .000 < .05$) olduğundan değişkenler arasında ilişki olduğu kabul edilmiştir. Faktör analizi sonuçlarına göre ölçek maddelerinin yük değerleri Tablo 4’de sunulmuştur.

Tablo 4. Öğretmen-Veli İşbirliği Ölçeğinin Maddelerine Ait Yük Değerleri

Madde	Yük Değeri	Madde	Yük Değeri	Madde	Yük Değeri
1	0.775	9	0.671	17	0.692
2	0.716	10	0.585	18	0.599
3	0.737	11	0.780	19	0.510
4	0.673	12	0.840	20	0.769
5	0.784	13	0.810	21	0.771
6	0.720	14	0.707	22	0.716
7	0.668	15	0.856	23	0.818
8	0.659	16	0.695	24	0.885
KMO = .754		Ki Kare =780.114			

Öğretmen-veli işbirliği ölçeği için yapılan faktör analizinde belirlenen 6 faktörün varyansı 72.641'inde toplanmıştır. Bu varyans değeri Büyüköztürk (2002)'e göre yeterli görülmektedir. Alpha ve varyans değeri ölçeğin geçerli ve güvenli olduğunu göstermektedir.

Verilerin Analizi

Toplanan veriler SPSS 24 istatistik paket programı ile değerlendirilmiştir. Elde edilen bilgiler analiz edilirken frekans, ortalama, yüzdelik oran, ANOVA ve t testi kullanılmıştır. Elde edilen %95 güven aralığında, anlamlılık ise $p < .05$ düzeyinde değerlendirilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde araştırma amacı doğrultusunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Öğretmenlerin öğretmen veli işbirliğine yönelik görüş ve düşünceleri yansıtması bakımından ölçeğe verilen yanıtların tanımlayıcı istatistikleri Tablo 5'de gösterilmiştir.

Tablo 5. Öğretmen Görüşlerine Göre Öğretmen Veli İşbirliği Ölçeği Soru Maddelerine Ait Tanımlayıcı İstatistikler

	X	SS
Velilerin isteklerini göz önünde bulundururum.	3,79	0,74
Veliler toplantılara katılır.	3,67	0,97
Öğrenci ve veli ile ilgili görüşlerimi velilere rahatça söyleyebilirim.	4,27	0,79
Okul aile işbirliğinin artmasına yönelik çalışmalarda istekliyimdir.	4,08	0,68
Genel toplantılar dışında da velilerle görüşürüm.	4,17	0,83
Ekonomik nedenler öğretmen - veli iletişimini etkiler.	2,58	1,43
Veliler randevu alarak görüşür.	2,10	1,02
Velileri, çocuklarının eğitimine nasıl katkı sağlayacağı ve çocuk gelişimi gibi konularda yazılı veya sözlü olarak bilgilendiririm.	4,10	0,83
Öğrenciyle ilgili konularda velilerin görüşlerini alırım.	4,23	0,81
Veliler çocuklarıyla ilgili konularda öğretmenlerin görüşlerini alır.	3,69	1,03
Velilerin eleştirilerini hoşgörüyü karşılarım.	3,63	0,91
Veliler öğretmenlerin eleştirilerini hoşgörüyü karşılar.	3,54	0,90
Veliye öğrencinin başarısından çok, sosyal ve psikolojik gelişimi hakkında bilgi veririm.	3,50	0,90
Görüşmelerde öğrencinin başarı düzeyinden bahsetmek yerine daha başarılı olması için yapılması gerekenler anlatılır.	4,04	0,87
Öğretmen veli iletişiminin yetersiz oluşunda öğretmen etkendir.	2,46	1,03
Öğretmen veli iletişiminin yetersiz oluşunda veli etkendir.	3,30	0,80
Öğretmen veli işbirliği öğrenci başarısını olumlu yönde etkilemektedir.	4,30	0,80
Veliler öğretmenlerin işine müdahale eder.	2,50	0,80
Okulun eğitim anlayışından veliler haberdardır.	3,70	1,00
Veliler derslerde uygulanan öğretim metotlarını bilirler.	2,70	1,10
Öğrencilerin ilgi ve becerilerini tespit edip veliyle paylaşıyorum.	4,00	0,90
Görüşmelerde verdiğim sözleri tutarım.	4,20	0,80
Veliler görüşmelerde verdikleri sözleri tutarlar.	3,40	0,90
Ailelerin endişelerini dinler ve sorularını dürüstçe cevaplarım.	4,20	0,80

Tablo 5'e göre; öğretmenlerin öğretmen-veli ile ilgili görüş ölçeği analiz sonuçları incelendiğinde; cevaplar ortalama aralığı 1(Hiç) ile 5 (Her Zaman) arasında değerlendirilmiş olup ortalama değer 3'tür. Parametrik test ortalaması ise 3,58'dir. Katılımcıların verdikleri yanıtların ortalamalarına bakıldığı zaman "Öğrenci ve veli ile ilgili görüşlerimi velilere rahatça söyleyebilirim." maddesi ($x=4,27$) ortalama ile en yüksek ortalamaya sahiptir. Bu maddeyi "Öğretmen veli işbirliği öğrenci başarısını olumlu yönde etkilemektedir." maddesi ($x=4,25$) takip etmektedir. "Veliler randevu olarak görüşür." maddesi ise ($x=2,10$) ortalama ile en küçük ortalamaya sahip soru maddesi olarak görülmektedir. Bu maddeyi "Öğretmen veli iletişiminin yetersiz oluşunda öğretmen etkendir." maddesi ($x=2,45$) takip etmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin cinsiyetleri ile öğretmen- veli işbirliği konusunda düşünce düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına bakmak için yapılan T-testi sonuçları Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Sınıf Öğretmenlerinin Veli İşbirliği İle İlgili Düşünce Düzeylerinin Cinsiyet Faktörüne Yönelik T-Testi Sonuçları

Boyut	Cinsiyet	N	X	SS	Sd	t	p
Öğretmen- veli işbirliği ile ilgili düşünce düzeyleri	Kadın	30	3,70	,52	46	2,298	,520
	Erkek	18	3,38	,37			

$p < .05$

Tablo 6'ya göre; katılımcıların cinsiyetleri ile öğretmen- veli işbirliği ile ilgili düşünce düzeyleri ortalamalarına bakıldığında; kadınların öğretmen- veli işbirliği ile ilgili düşünce düzeylerinin erkeklerden daha yüksek ($3,70 > 3,38$) olduğu görülmektedir. Bu farklılığın anlamlı olup olmadığını belirlemek için p değerine baktığımızda ($p=0,520 > 0,05$) anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin kıdemleri ile öğretmen- veli işbirliği ile ilgili düşünce düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına bakmak için yapılan tek yönlü ANOVA testi sonuçları Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7. Sınıf Öğretmenlerinin Veli İşbirliğine Yönelik Düşünce Düzeylerinin Kıdem Değişkenine Göre Anova Sonuçları

Boyut	Kıdem Yılı	N	X	SS	F	p
Öğretmen- veli işbirliği ile ilgili düşünce düzeyleri	0-5 Yıl	5	3,55	,62	,812	,524
	6-10 Yıl	13	3,72	,40		
	11-20 Yıl	20	3,53	,51		
	21-30 Yıl	6	3,70	,56		
	31 Yıl ve Üstü	4	3,26	,47		

$p < .05$

Tablo 7'ye göre; katılımcıların kıdem yılı ile öğretmen- veli işbirliği ile ilgili düşünce düzeylerine ait ortalamalara bakıldığında; en yüksek ortalamaya ($X=3,72$) 6-10 kıdem

yılına sahip öğretmenlerdir. Bunu 21-30 kıdem yılı ($X=3,70$), 0-5 kıdem yılı ($X=3,55$) ve 11-20 kıdem yılı ($X=3,53$) olan öğretmenler takip etmektedir. En az ortalamaya ise 3,26 ile 31 yıl ve üstü kıdem yılına sahip öğretmenlerdir.

Katılımcıların öğretmen- veli işbirliği ile ilgili düşünce düzeylerinin anlamlı bir şekilde farklılaşmanın olup olmadığını belirlemek için istatistiksel testlerden parametrik bir test olan tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucuna göre ($p=0,524>0,05$) istatistik olarak anlamlı bir farklılık hesaplanmamıştır.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada öğretmenlerin, öğretmen-veli işbirliğinin incelenmesi yapılmış olup, bu işbirliğinin cinsiyet ve kıdeme göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği belirlenmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin öğretmen- veli işbirliği irdelendiği zaman, genel puan ortalamasına göre olumlu bir bakış açısına sahip oldukları görülmektedir. Öğretmenlerin, velileri sürece dahi etmeye çalıştıkları, okul aile işbirliğinin artmasına yönelik çalışmalarda istekli oldukları görülmektedir. Demirebulak (2000)'ın veli-öğretmen görüşmeleri ile ilgili yaptığı çalışmasında, veli-öğretmen görüşmelerinin gerekliliği tüm katılımcılar tarafından dile getirilmiştir. Yine Kaplan da (2002) araştırmasında okul yönetimi, öğretmen ve ailelerin iletişime açık olduğu sonucuna ulaşmıştır. Öğretmenler, veli ile işbirliğinin öğrenci başarısını artırdığı, görüşlerini rahatça belirttikleri, velilerin görüşlerini aldıkları, onlara karşı dürüst davrandıklarını belirtmişleridir. Öğretmenler velilerle genel toplantılar dışında da görüştiklerini, çocuklarının eğitimine nasıl katkı sağlayacağı ve çocuk gelişimi gibi konularda bilgilendirdiklerini belirtmişleridir. Öğretmen veli iletişiminin yetersiz oluşunda öğretmen etken olarak görülmemektedir. Kaşıkçı (1996)'nın araştırması da bu sonucu destekler nitelikte olup, öğretmenlerin %70'i kendilerini iletişim konusunda yeterli görmektedir. Öğretmenlerin, ekonomik nedenlerin öğretmen - veli iletişimini etkilediği görüşüne katılmadıkları sonucu çıkmış olsa da literatürde tersi sonuçların çıktığı araştırmalara rastlanılmaktadır. Biber (2003), alt sosyo-ekonomik gruptaki ailelerin büyük çoğunluğunun okula gelmekten çekindikleri ve çocukları vasıtasıyla iletişim kurduklarını belirtmiştir. Velilerin öğretmenle görüşmelerinin randevu almadan yaptıkları görülmektedir. Kaplan (2002) 'ın araştırması da bu sonucu desteklemektedir.

Öğretmenlerin, öğretmen- veli işbirliği ile ilgili düşünce düzeylerinin, cinsiyet faktörüne bağlı olarak farklılık gösterip göstermediğine bakıldığında; cinsiyetler arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Ancak erkeklere göre kadınların işbirliğine daha olumlu baktıkları sonucuna ulaşılmaktadır. Kurbay (2008)'ın öğretmen veli- işbirliğinin öğrenci başarısına etkisini incelediği çalışmasında da aynı sonuca ulaşmıştır. Bayanların olumlu bakış açılarını veli toplantılarına genelde bayan velilerin katılmasına dayandırmıştır.

Öğretmenlerin, öğretmen- veli işbirliği ile ilgili düşünce düzeylerinin, kıdem yılı faktörüne bağlı olarak değişip değişmediğine bakıldığında; kıdem yılları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı ortaya çıkmıştır. Bu işbirliğine puan ortalamalarına göre, 6-10 yıl arası kıdemi olan öğretmenlerin en olumlu, 31 yıl ve üstü kıdemi olan öğretmenlerin ise en az olumlu baktıkları görülmektedir. Kurbay (2008)'ın araştırmasında, öğretmen-veli işbirliği hakkındaki görüşlerin öğretmenin kıdemine göre farklılık gösterdiği sonucu çıkmıştır. Koç (2018)'un araştırma sonuçlarına göre; mesleği kıdemi az veya emekliliği yakın olan sınıf öğretmenlerinin velilerle ilişkilerinin, deneyimli ve uzun süredir öğretmenlik yapanlara göre daha düşük seviyede olduğu görülmüştür.

Bu sonuçlara göre şu önerilerde bulunulabilir:

- Bu araştırma farklı bölgelerde veya okul türlerinde nitel olarak gerçekleştirilebilir.
- Çalışma grubu veliler olarak belirlenip yapılabilir.
- Öğretmenlerin velilerle etkili iletişimde bulunabilmek için bilgi ve becerilere ihtiyaçları vardır (Graham Clay, 2005). Bu ihtiyacın karşılanması için öğretmenler iletişim ve işbirliği konularında hizmet içi eğitime alınabilir.

KAYNAKÇA

- Altuntaş, B, Demirdağ, S, Ertem, H . (2020). Veli algularına okul yöneticilerinin yönetim becerileri ile okul iklimi arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5 (2) , 254-269.
- Aydın, A. (1998). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Balcı, A , & Tezel Şahin, F . (2018). Öğretmen-aile iletişimde whatsapp uygulamasının kullanımı . *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38(2) , 749-776 .
- Bay, D , Bahçıvan, E , & Kalay, B . (2018). Okul öncesinde okul aile işbirliğine yönelik ailelerin ve öğretmenlerin görüşleri . *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi* , 4 (3) , 58-82 .
- Biber, K. (2003). İlköğretim birinci sınıf öğrencilerinin, ailelerinin sosyo ekonomik düzeylerine göre öğretmen aile iletişimi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 9(3), 360-373.
- Burns, C. P., Roe, B. D. & Ross Ep (1992). *Teaching Reading in Today's Elementary*. Boston: Houghton Mifflin Company.
- Bursalıoğlu, Z. (1987). *Okul Yönetiminde Yeni Yapı Ve Davranış*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş. (2002). Faktör analizi: Temel kavramlar ve ölçek geliştirmede kullanımı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 32(32), 470-483.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Calderhead, J. (1997). *Öğretmenlerin uzmanlığının tanınması ve geliştirilmesi: 21. yüzyılı bekleyen sorunlar*, Uluslararası Dünya Öğretmen Eğitimi Konferansı (27 Ağustos-2 Eylül 1995), Ankara, MEB Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü.
- Celep, C. (2014). *Sınıf Yönetiminde Kuram ve Uygulama*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Demirbulak, D. (2000). Veli-öğretmen görüşmeleri ile ilgili bir çalışma. *Millî Eğitim Dergisi*, 146, 53-55.
- Erkan, S. (1996). Geleceğin eğitim sisteminde sınıf öğretmenliği. *Sempozyum 96, Modern Öğretmen Yetiştirmede Gelişme ve İlerlemeler*, 30.
- Eroğlu, E., Ataizi, M., Yüksel, N. A., & Yüksel, A. H. (2014). *Etkili İletişim Teknikleri*. Anadolu Üniversitesi, 3.
- Gökçe, E. (2000). İlköğretimde okul aile işbirliğinin geliştirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(7), 204-209.
- Graham Clay, S. (2005). *Communicating with parents: Strategies for teachers*. *School Community Journal*, 15(1), 117-129.

- Hill, N. E., & Taylor, L. C. (2004). Parental school involvement and children's academic achievement: Pragmatics and issues. *Current directions in psychological science*, 13(4), 161-164.
- Kaplan, S. (2002). *İlköğretim I. kademe okul-aile işbirliği mevcut durum ve bir model önerisi*. (Yayınlanmamış, Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (17. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaşıkcı, M. (1996). *İlköğretimde velilerle işbirliği kurmada öğretmenlerin kendi yeterlikleriyle ilgili görüşleri*. (Yayınlanmamış, Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kılıç, S. (2016). Cronbach'ın alfa güvenirlik katsayısı. *Journal of Mood Disorders*, 6(1), 47-48.
- Kılıç, Z. (2019). Sınıf öğretmenlerinin ve anne-babaların gözünden okul aile işbirliği . *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* , 20 , 525-558 .
- Kıncal, R. (1991). *Okul-aile birliğinin fonksiyonunu gerçekleştirme düzeyi*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Koç, M. H.(2018). Veli görüşlerine göre veli öğretmen ilişkisi ölçeğinin geliştirilmesi ve veli öğretmen ilişkisinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 47(218), 55-76.
- Kurbay, E. (2008). *Öğretmen veli-işbirliğinin öğrenci başarısına etkisinin Büyükçekmece ilköğretim okulları örneğinde incelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.) Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- MEB (2012). Millî eğitim bakanlığı okul-aile birliği yönetmeliği. 9 Şubat 2012 tarihli 28199 sayılı Resmî Gazete.
- Özdoğru, M . (2021). İlkokullarda öğretmen-veli ilişkisinde yaşanan sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri . *Uluslararası Temel Eğitim Çalışmaları Dergisi* , 2(1) , 68-76 .
- Tabachnick, B., & Fidell, L. (2013). *Using Multivariate Statistics (sixth ed.)*. Boston: Allyn And Bacon.
- Tavşancıl, E. (2006). *Tutumların Ölçülmesi Ve Spss ile Veri Analizi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Yiğit, B. (2008). "Okul Toplum İlişkileri ve Okula Toplumsal Katılım".Çelik, V. (Ed), Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi içinde (s. 198-221). Ankara: Pegem Yayınları.